

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.017.03.2020

**Pan
Zdzisław Antoń
Starosta Lubelski**

ul. Spokojna 9
20-074 Lublin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr P/20/030 *Eliminowanie z ruchu drogowego kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu
lub środków odurzających*

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne

<i>Jednostka kontrolowana</i>	Starostwo Powiatowe w Lublinie (dalej: Urząd lub Starostwo) ul. Spokojna 9, 20-074 Lublin
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Zdzisław Antoń — Starosta Lubelski od 22 listopada 2018 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Paweł Pikula, Starosta Lubelski od 28 listopada 2014 r.
<i>Zakres przedmiotowy kontroli</i>	Wydawanie uprawnień oraz sprawowanie nadzoru nad kierującymi, związane z eliminacją z ruchu drogowego kierujących pojazdem pod wpływem alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu.
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Lata 2017-2020 (I półrocze), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających bezpośredni związek z przedmiotem kontroli.
<i>Podstawa prawna podjęcia kontroli</i>	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
<i>Kontroler</i>	Anna Gašior – starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/143/2020 z 6 października 2020 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli tom I str. 1-3)</p>

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

<i>Ocena ogólna</i>	<p>Działania Starosty Lubelskiego w latach 2017-2020 (I półrocze) dotyczące wydawania uprawnień do kierowania pojazdami oraz nadzoru nad kierującymi, pozwalały na eliminowanie z ruchu drogowego kierujących pojazdami w stanie nietrzeźwości, w stanie po spożyciu alkoholu lub środków odurzających.</p> <p>Starosta kierował osoby, które prowadziły pojazd pod wpływem środków zabronionych na badania lekarskie i psychologiczne oraz kursy reedukacyjne. Decyzje administracyjne o cofnięciu uprawnień, skierowaniu na badania lekarskie, psychologiczne, kurs reedukacyjny, przywróceniu uprawnień bądź zatrzymaniu prawa jazdy wydawane były przez upoważnione przez Starostę osoby. Wymagane dane wprowadzane były prawidłowo do Centralnej Ewidencji Kierowców (CEK).</p> <p>Wydawanie uprawnień i zatrzymywanie dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami, cofanie i przywracanie uprawnień do kierowania pojazdami Starosta realizował zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami³.</p> <p>Stwierdzono jednak nieprawidłowości, które polegały na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – niewydaniu dziewięciu kierującym, wobec których został orzeczony prawomocnym wyrokiem sądu zakaz prowadzenia pojazdów, decyzji administracyjnej o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami,
---------------------	--

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200. Dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dz.U. z 2020 poz.1268 ze zm., dalej: ustawa o kierujących pojazdami.

- niewydaniu w dwóch przypadkach decyzji administracyjnej o skierowaniu na kurs reedukacyjny,
- niewydaniu w 22 przypadkach decyzji administracyjnej o zatrzymaniu prawa jazdy po niedostarczeniu zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego w zakresie problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii,
- wydaniu w 50 przypadkach decyzji o ponownym zatrzymaniu prawa jazdy, z uwagi na fakt nieprzedstawienia orzeczenia lekarskiego i/lub psychologicznego, pomimo jego uprzedniego zatrzymania decyzją, z powodu nieprzedstawienia zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego,
- dokonaniu zwrotu prawa jazdy osobie, która nie przedstawiła zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego,
- skierowania ośmiu kierujących mających orzeczoną dożywotni zakaz prowadzenia pojazdów na kurs reedukacyjny,
- niewydaniu w ośmiu przypadkach decyzji administracyjnej o zatrzymaniu prawa jazdy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Obszar

Działania starosty związane z wydawaniem uprawnień do kierowania pojazdem i nadzorem nad kierującymi pojazdami, związane z eliminacją z ruchu drogowego kierujących pod wpływem alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu

Opis stanu faktycznego

1. Wydawanie uprawnień do kierowania pojazdami

Do zadań Wydziału Komunikacji, Transportu i Drogownictwa (dalej: Wydział), zgodnie z regulaminem organizacyjnym Starostwa⁴, należało m.in. wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym⁵ oraz ustawy o kierujących pojazdami. W Starostwie zostały opracowane karty dotyczące trybu postępowania w poszczególnych sprawach, stanowiące instrukcje dla kierujących lub przyszłych kierowców, m.in. dotyczące wydania prawa jazdy, wymiany prawa jazdy, zwrot zatrzymanego prawa jazdy, którego okres zatrzymania nie przekroczył 12 miesięcy, zwrot zatrzymanego prawa jazdy, którego okres zatrzymania przekroczył 12 miesięcy, przywrócenie uprawnień prawa jazdy – cofniętych ze względu na utratę kwalifikacji, przywrócenie uprawnień prawa jazdy – cofniętych ze względu na stan zdrowia.

W Urzędzie nie opracowano szczegółowych procedur dotyczących postępowania w zakresie wydawania uprawnień do kierowania pojazdami. Naczelnik Wydziału wyjaśnił, że w aktach prawnych został określony sposób postępowania przy wydawaniu uprawnień do kierowania pojazdami, zatrzymywania ich, cofania, kierowania na badania lekarskie i psychologiczne oraz kurs reedukacyjny.

Naczelnik Wydziału poinformował, że w Starostwie nie był prowadzony rejestr decyzji w zakresie wydawania, cofania lub zmiany uprawnień do kierowania pojazdami. Prowadzenie weryfikacji, czy osoba ubiegająca się o uzyskanie uprawnień do kierowania pojazdami, wymianę prawa jazdy lub wydanie wtórnika prawa jazdy, po zmianie miejsca zamieszkania nie ma cofniętych uprawnień do kierowania pojazdami lub nałożonego zakazu prowadzenia pojazdów, odbywało się

⁴ Uchwała Zarządu Powiatu w Lublinie nr XXI/199/2012 z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Lublinie, ze zm.

⁵ Dz. U. z 2020 poz. 110, ze zm. dalej: ustawa Prawo o ruchu drogowym.

na podstawie prowadzonych akt kierowcy oraz poprzez zakładkę w CEPIK⁶ „sprawdź ograniczenia” i „EUCARIS⁷”.

(akta kontroli tom I str. 11-44, 146-255, 499-504)

Naczelnik Wydziału, jego zastępca oraz pracownicy Filii posiadali pisemne upoważnienia do wydawania i podpisywania w imieniu Starosty Lubelskiego, decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej, na podstawie ustawy Prawo o ruchu drogowym, ustawy o kierujących pojazdami. W okresie objętym kontrolą dziewięciu pracowników wykonywało zadania w zakresie wydawania decyzji, dotyczących osób kierujących pod wpływem alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu, związanych z cofaniem uprawnień, kierowaniem na badania lekarskie i psychologiczne oraz kursy reedukacyjne, a także zatrzymywaniem prawa jazdy.

(akta kontroli tom I str. 4-6, 45-255)

Wydział przy wydawaniu uprawnień do kierowania pojazdami korzystał z EUCARIS. Pracownicy Starostwa nie posiadali dostępu do danych i informacji zgromadzonych w Centralnym Rejestrze Skazanych. Urząd w ramach realizacji zadań związanych z wydawaniem/cofaniem uprawnień do kierowania pojazdami korzystał z danych dostępnych w CEK, w zakresie żądania i potwierdzenia akt kierowców, potwierdzenia przez Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego wyników egzaminów państwowych na prawo jazdy, potwierdzenia przez ośrodki szkolenia kierowców wyników przebytych szkoleń na daną kategorię, danych z EUCARIS - potwierdzających dokumenty wydane w państwach członkowskich Unii Europejskiej, sprawdzania ograniczeń do kierowania pojazdami.

(akta kontroli tom I str. 224-255, 499-504)

W latach 2017-2020 (I półrocze) Starosta wymienił 18 337 prawa jazdy, z tego w związku z utratą/zniszczeniem – 910, zmianą danych – 3 294, nowymi uprawnieniami - 11 456, kwalifikacją zawodową - 2 465, wymianą zagranicznego prawa jazdy – 212.

(akta kontroli tom I str. 258-292)

Z analizy 20 wniosków o wydanie prawa jazdy po raz pierwszy⁸ wynika, że:

- prawo jazdy wydawane było osobom spełniającym wymogi, w tym wobec których nie zachodziły negatywne przesłanki wydania prawa jazdy wskazane w art. 12 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami,
- załączono wymagane orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem,
- osoby ubiegające się o prawo jazdy złożyły pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenie wymagane art. 11 ust. 1 pkt. 5 i 6 ww. ustawy,
- wnioskodawcy złożyli oświadczenie o niestwierdzeniu u nich aktywnej formy uzależnienia od alkoholu lub podobnie działającego środka oraz nieposiadaniu innego dokumentu stwierdzającego uprawnienia do kierowania pojazdem silnikowym,
- uzyskano potwierdzenie z EUCARIS, że osoba ubiegająca się o uprawnienie nie posiada prawa jazdy wydanego w innym państwie ani nie rozpoczęła procedury wymiany prawa jazdy na krajowe prawo jazdy lub procedury wymiany wtórnika polskiego krajowego prawa jazdy,
- terminowo wygenerowano w CEK profil kandydata na kierowcę,
- we wszystkich przypadkach wydania prawa jazdy, dokonano sprawdzenia w CEK za pomocą funkcjonalności „Sprawdź ograniczenia” oświadczeń

⁶ Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców.

⁷ Europejska Sieć Praw Jazdy.

⁸ 5 wniosków z 2017 r., 5 wniosków z 2018 r., 5 wniosków z 2019 r., 5 wniosków z 2020 r.

kandydatów na kierowcę w zakresie cofnięcia uprawnień, zatrzymania prawa jazdy oraz sądowego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych.

(akta kontroli tom I str. 354-490)

Analiza 20 spraw, w których kierowcy wystąpili do Starostwa o wydanie wtórnika prawa jazdy wykazała, że proces ten przeprowadzono prawidłowo, tj.:

- osoby ubiegające się o wydanie wtórnika prawa jazdy złożyły pod rygorem odpowiedzialności karnej wymagane oświadczenia,
- wnioskodawcy złożyli oświadczenia o niestwierdzeniu u nich aktywnej formy uzależnienia od alkoholu lub podobnie działającego środka oraz nieposiadaniu innego dokumentu stwierdzającego uprawnienie do kierowania,
- według akt kierowców, osoby ubiegające się o wydanie wtórnika prawa jazdy nie miały cofniętych uprawnień do kierowania pojazdami, sądowego zakazu prowadzenia pojazdów samochodowych oraz zatrzymanego prawa jazdy, w tym z powodu kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu,
- wnioskodawcy złożyli pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań oświadczenie o okolicznościach utraty dokumentu oraz zobowiązali się do zwrotu dokumentu prawa jazdy w przypadku jego odnalezienia.

(akta kontroli tom I str.69)

Weryfikacja 12 wniosków o wymianę praw jazdy wydanych za granicą na polskie prawo jazdy wykazała, że podejmowano działania uniemożliwiające ich wydanie osobom wobec których zachodziły negatywne przesłanki wskazane w art. 12 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami.

(akta kontroli tom II str. 1-68)

W latach 2017-2020 (I półrocze) zostało sporządzonych sześć decyzji odmownych:

- w styczniu 2020 r. z uwagi na nieprzystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje i niepoddanie się badaniom psychologicznym,
- w sierpniu 2019 r. odmowa zwrotu prawa jazdy kategorii C, C1, C1+E, C+E, D, D1, D1+E, D+E, T, stosownie do art. 12 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 12 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami i orzeczony prawomocnym wyrokiem Sądu zakaz prowadzenia pojazdów kategorii B w okresie od 21 stycznia 2019 r. do 21 stycznia 2022 r.,
- w czerwcu 2019 r. odmowa zwrotu prawa jazdy kategorii C, C1, C1+E, stosownie do art. 12 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 12 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami i orzeczony prawomocnym wyrokiem Sądu zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych (z wyłączeniem kategorii C, C+E),
- w kwietniu 2019 r. odmowa wymiany prawa jazdy kategorii B bez kontrolnego sprawdzenia kwalifikacji w formie egzaminu państwowego, gdyż w sprawie osoby, która żądała wymiany prawa jazdy zapadł prawomocny wyrok o zakazie prowadzenia pojazdów na okres dwóch lat,
- w czerwcu 2017 r. odmowa wydania prawa jazdy kategorii B, z uwagi na zakaz prowadzenia pojazdów na okres 12 miesięcy – od 15 stycznia 2014 r. do 15 stycznia 2015 r., osoba została skierowana na badania lekarskie i psychologiczne, przedstawiła orzeczenie lekarskie z dnia 19 stycznia 2015 r. i psychologiczne z dnia 1 kwietnia 2017 r., co oznacza, że od chwili ustania przyczyny zatrzymania prawa jazdy minął więcej niż rok i prawo jazdy nie może zostać zwrócone, bez uzyskania pozytywnego wyniku egzaminu potwierdzającego kwalifikacje,
- w lipcu 2019 r. odmowa wydania (zwrotu) uprawnienia w zakresie prawa jazdy kat. C, C1, C1+E, C+E, T, stosownie do art. 12 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 12 ust. 2

ustawy o kierujących pojazdami i orzeczony prawomocnym wyrokiem Sądu zakaz prowadzenia pojazdów kategorii B w okresie od 11 marca 2018 do 11 marca 2021 r.

(akta kontroli tom I str. 339-353)

Naczelnik Wydziału wyjaśnił, że wydając decyzje administracyjne o skierowaniu na badania lekarskie, psychologiczne oraz kurs reedukacyjny, Urząd⁹ nie miał możliwości korzystania z informacji uzyskanych od administratora danych i informacji zgromadzonych w Centralnej Ewidencji Kierowców¹⁰. Dodał, że wersja CEPiK 2.0 nie została wdrożona. Poinformował, że w obecnej wersji brak jest możliwości pozyskania informacji zgromadzonych w CEK. Dane dotyczące kierowców prowadzących pojazdy w stanie po użyciu alkoholu lub innego podobnie działającego środka lub w stanie nietrzeźwości wpływają do Starostwa drogą pocztową. Urząd wydając skierowania opierał się na prawomocnym wyroku sądu uznającym kierowcę za winnego kierowania pojazdem w stanie po użyciu alkoholu lub innego podobnie działającego środka lub w stanie nietrzeźwości. Ponadto poinformował, że problemem przy wydawaniu decyzji administracyjnych (dotyczących cofnięcia uprawnień, skierowania na badania lekarskie i psychologiczne, kurs reedukacyjny, zatrzymania uprawnień) dotyczących nietrzeźwych kierujących lub pod wpływem substancji odurzających jest brak jednoznacznych wytycznych, co do sposobu postępowania, akty prawne są różnie interpretowane przez urzędy, natomiast orzecznictwo jest bardzo często sprzeczne i zmienne.

Zastępca Naczelnika wskazał, że prowadzone postępowania dotyczące orzeczonej wyrokiem Sądu kary zakazu prowadzenia pojazdów w przedmiocie skierowania na badania lekarskie psychologiczne czy kurs reedukacyjny często łączą się z jednoczesnymi innymi (określonymi art. 102 oraz 103 ustawy o kierujących pojazdami) postępowaniami. Są to sprawy prowadzone na wnioski Policji lub Prokuratury o skierowanie na kontrolne badania lekarskie czy też sprawy związane z zatrzymaniem prawa jazdy w związku z przekroczeniem dozwolonej prędkości w terenie zbudowanym lub dłużnikom alimentacyjnym. Prowadzenie jednocześnie wielu postępowań w zgodzie z przepisami ustawy o kierujących pojazdami, która nie odnosi się w swojej treści ani nie reguluje poprzez stosowne rozporządzenia trybu postępowań, nasuwa wiele problemów interpretacyjnych.

(akta kontroli, tom I str. 300-310, 318-319)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Nadzór nad kierującymi pojazdami

W Starostwie w okresie objętym kontrolą wymieniono 212 praw jazdy wydanych za granicą na polskie prawa jazdy. Nie wystąpiły przypadki wymiany prawa jazdy na podstawie art. 97 ustawy o kierujących pojazdami.

W latach 2017-2020 (I półrocze) wydano:

- 678 skierowań na kurs reedukacyjny,
- 866 skierowań na badania psychologiczne, z tego 459 na podstawie art. 99 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o kierujących pojazdami,

⁹ Zgodnie z art. 135 a ustawy o kierujących pojazdami, do dnia 3 czerwca 2018 r. starosta wydaje decyzję, o której mowa w art. 99 ust. 1 pkt 2 lit. a, pkt 3 lit. a oraz pkt 5, na podstawie odpisu wyroku przesłanego przez sąd w trybie art. 182 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy.

¹⁰ Zgodnie z art. 99 ust. 2 pkt 1 lit. b ustawy o kierujących, Starosta wydaje decyzję administracyjną, z urzędu: na podstawie informacji uzyskanych od administratora danych i informacji zgromadzonych w ewidencji - w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, pkt 3 lit. a-c oraz pkt 4 i 5

- 799 skierowań na badanie lekarskie, z tego 446 na podstawie art. 99 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy o kierujących pojazdami,
  - 354 decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy z tytułu nieprzedstawienia w wymaganym terminie orzeczeń lekarskich o istnieniu lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem,
  - 369 decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy z tytułu nieprzedstawienia w wymaganym terminie orzeczeń o istnieniu lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem,
  - 352 decyzje o zatrzymaniu prawa jazdy z tytułu nieprzedstawienia w wymaganym terminie zaświadczeń o ukończeniu kursu reedukacyjnego w zakresie problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałaniu narkomanii,
  - 11 decyzji o cofnięciu uprawnień do prowadzenia pojazdu kierowcom, w związku z kierowaniem pojazdem pod wpływem alkoholu, po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu, po uzyskaniu orzeczenia lekarskiego wskazującego na istnienie przeciwwskazań zdrowotnych/psychologicznych do kierowania pojazdem,
  - 23 decyzje o cofnięciu uprawnień do prowadzenia pojazdu kierowcom, w związku z kierowaniem pojazdem pod wpływem alkoholu, po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu, po uzyskaniu orzeczenia psychologicznego wskazującego na istnienie przeciwwskazań zdrowotnych/psychologicznych do kierowania pojazdem,
  - 741 decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy w związku z nieprzedstawieniem w terminie zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego lub orzeczeń lekarskich/psychologicznych z uwagi na kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości,
  - 202 decyzje o zatrzymaniu prawa jazdy w związku z nieprzedstawieniem w terminie zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego lub orzeczeń lekarskich/psychologicznych, z uwagi na kierowanie pojazdem w stanie po użyciu alkoholu,
  - 19 decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy w związku z nieprzedstawieniem w terminie zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego lub orzeczeń lekarskich/psychologicznych z uwagi na kierowanie pojazdem w stanie po użyciu środka działającego podobnie do alkoholu,
  - dokonano zwrotu 294 zatrzymanych praw jazdy przed upływem 12 miesięcy od zatrzymania oraz 83 po upływie 12 miesięcy od zatrzymania,
  - sześć decyzji o przywróceniu uprawnień do kierowania pojazdami, po wpisaniu do prawa jazdy możliwości prowadzenia pojazdu wyłączenie po zainstalowaniu w nim urządzenia technicznego w postaci blokady alkoholowej.
- (akta kontroli tom I str. 224-256, 324-338, 499-504)

Analizie poddano akta spraw 143 kierowców, którzy kierowali pojazdem pod wpływem alkoholu, po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu. Na jej podstawie stwierdzono, że wydano 141 decyzji o skierowaniu na kurs reedukacyjny, 133 decyzje o skierowaniu na badania lekarskie, 131 decyzji o skierowaniu na badanie psychologiczne, 132 decyzje administracyjne o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami.

Badanie ww. dokumentacji wykazało, że:

- prawomocne wyroki sądu o zakazie prowadzenia pojazdów wpływały do Starostwa w terminie do 100 dni (33 przypadki) od zdarzenia, od 100 do 200 dni (62 przypadki), zaś powyżej 200 dni (46 przypadków),
- w dwóch przypadkach nie wydano decyzji o skierowaniu na badania psychologiczne, ponieważ kierujący miał cofnięte uprawnienia do kierowania

- z uwagi na orzeczenie psychologiczne wydane odpowiednio w 2015 r. i 2016 r. o istnieniu przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdami,
- w 34 przypadkach kierujący przedstawili zaświadczenie o ukończeniu kursu, w 53 - orzeczenie psychologiczne oraz w 48 - orzeczenia lekarskie,
  - wydano 95 decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy na podstawie art. 102 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy o kierujących pojazdami, z uwagi na nieprzedstawienie w terminie zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego lub orzeczenia lekarskiego/psychologicznego,
  - do CEK wprowadzono decyzje o skierowaniu na badania lekarskie, psychologiczne oraz na kurs reedukacyjny w dniu ich wydania, także orzeczenia lekarskie i psychologiczne w dniu ich przekazania do Urzędu,
  - do CEK wprowadzono decyzje o cofnięciu uprawnień i zatrzymaniu prawa jazdy w dniu ich wydania,
  - w 141 analizowanych sprawach do Starostwa wpłynął prawomocny wyrok sądowy orzekający zakaz prowadzenia pojazdów (w przypadkach gdy od zatrzymania prawa jazdy upłynął co najmniej rok, Starosta prawo jazdy wydawał pod warunkiem uzyskania pozytywnego wyniku kontrolnego sprawdzenia kwalifikacji zgodnie z art. 102 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami),
  - wydanie decyzji w zakresie cofnięcia uprawnień do kierowania pojazdami, skierowania na kurs reedukacyjny, badania lekarskie, psychologiczne oraz zatrzymania prawa jazdy było poprzedzane zawiadomieniem o wszczęciu postępowania administracyjnego,
  - w 28 przypadkach nie wydano decyzji o przywróceniu uprawnienia do kierowania pojazdami po ustaniu przyczyn, które spowodowały ich cofnięcie,
  - po otrzymaniu postanowienia sądu lub prokuratury o zatrzymaniu prawa jazdy oraz prawomocnego wyroku sądu dane były terminowo wprowadzane do CEK¹¹.
(akta kontroli tom I str. 299-310, 318-319, 491-504)

Analiza ww. dokumentacji wykazała, że:

- w 50 przypadkach wydano decyzję o ponownym zatrzymaniu dokumentu, z uwagi na fakt nieprzedstawienia orzeczenia lekarskiego i/lub psychologicznego (prawo jazdy zostało wcześniej zatrzymane decyzją administracyjną Starosty, z uwagi na nieprzedstawienie zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego),
- w przypadku dziewięciu kierujących, wobec których prawomocnym wyrokiem Sądu został orzeczony zakaz prowadzenia pojazdów, nie wydano decyzji o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami,
- w ośmiu przypadkach nie wydano decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy,
- w jednym przypadku wydano decyzję o zwrocie prawa jazdy, pomimo nieprzedstawienia przez kierującego zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego,
- w ośmiu przypadkach wydano skierowania na kurs reedukacyjny, w przypadku kierujących, którzy mieli orzeczony prawomocnym wyrokiem sądu dożywotni zakaz prowadzenia pojazdów, a następnie decyzję o zatrzymaniu dokumentów,
- w dwóch przypadkach nie wydano skierowania na kurs reedukacyjny,
- w 22 przypadkach wydano jedną decyzję o zatrzymaniu dokumentów po upływie terminu określonego na przedstawienie orzeczenia lekarskiego i psychologicznego¹²,

¹¹ Zgodnie z obowiązującym do dnia 4 czerwca 2018 r. rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 sierpnia 2001 r. w sprawie centralnej ewidencji kierowców (Dz. U. Nr 92, poz. 1028, ze zm.)

¹² Nie przedstawiono w terminie zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego oraz orzeczenia lekarskiego i psychologicznego.

co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

(akta kontroli tom I str. 299-310, 318-319, 491-504)

W jedynym przypadku po zatrzymaniu prawa jazdy przez norweską policję (zakaz prowadzenia pojazdów orzeczony przez Sąd Norweski na okres dwóch lat od 16 października 2016 r.), informacja do Urzędu wpłynęła 7 marca 2017 r., dokonano zwrotu prawa jazdy 29 kwietnia 2019 r., a następnie 16 maja 2019 r. wydano decyzje o skierowaniu na badania lekarskie, psychologiczne i kurs reedukacyjny. Zastępca Naczelnika Wydziału wyjaśnił, że nie otrzymano wyroku wydanego przez polski sąd i nie wydano decyzji o cofnięciu uprawnienia do kierowania. Po analizie sprawy, pomimo że informacja o wyroku orzeczonym w innym państwie nie była podstawą jego wykonania i wydania decyzji o cofnięciu uprawnienia do kierowania, wydano decyzję o skierowaniu kierowcy na kontrolne badania lekarskie, psychologiczne oraz kurs reedukacyjny. W związku z faktem, że 1 października 2019 r. wpłynęło orzeczenie psychologiczne o istnieniu przeciwwskazań do kierowania pojazdami, 30 października 2019 r. wydano decyzję o cofnięciu uprawnienia, a dokument prawa jazdy został złożony do depozytu.

(akta kontroli tom I str. 319, tom III str. 108-175)

Kierujący przedstawili 48 orzeczeń lekarskich oraz 53 orzeczenia psychologiczne, z czego odpowiednio 21 i 48 nie miały określonego terminu następnego badania, tylko wpis „nie dotyczy”, „-” lub „bezterminowo”. Naczelnik Wydziału wyjaśnił, że rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2019 r. w sprawie badań lekarskich osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami i kierowców¹³ określa szczegółowe warunki i tryb przeprowadzania badań lekarskich w celu ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami, w tym określa wzory orzeczeń lekarskich. Podkreślić należy, że w ww. rozporządzeniu brak jakiegokolwiek zapisu określającego jak należy wpisać w orzeczenie informację o braku terminu następnego badania lekarskiego kierowcy, jeżeli nie jest on określony żadną datą (czyli napisać termin następnego badania, jeżeli jest on nieokreślony konkretną datą). Lekarze uprawnieni do badań w tym miejscu wstawiają pauzę, a więc wykreślenie, że terminu nie ma. Ogólnodostępne (w Internecie) były materiały ze szkolenia przeprowadzonego przez Instytut Medycyny Pracy im. Prof. J. Nofera, gdzie we wzorze orzeczenia lekarskiego w przypadku braku terminu następnego badania wpisana jest pauza (—). Dodał, że orzeczenia psychologiczne wydane „bezterminowo” były przyjmowane w przypadku wykonanych badań kontrolnych. Na badania kontrolne kierowca był skierowany na podstawie ustawy o kierujących pojazdami z uwagi na kierowanie pojazdem po użyciu alkoholu, w stanie nietrzeźwości lub po użyciu środka działającego podobnie do alkoholu. Celem takiego badania było ustalenie u kierującego, czy posiada istnienie lub brak przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdami. Orzeczenia psychologiczne uzyskane po badaniu kontrolnym orzekają jedynie istnienie lub brak przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdami.

(akta kontroli tom I str. 299-310, 318-319, 491-504)

W jednej sprawie dokonano zwrotu prawa jazdy, a nie wydawano decyzji o cofnięciu uprawnień do kierowania z uwagi na istnienie przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdami. W dniu 23 lipca 2018 r. w sprawie kierującego wydano postanowienie o istnieniu przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdami, 11 października 2018 r. kierujący wystąpił o kopię skierowania na badania psychologiczne, 23 października 2018 r. dostarczył orzeczenie psychologiczne z 12 października 2018 r. o braku przeciwwskazań do prowadzenia

¹³ Dz. U. z 2019 poz. 1659, ze zm.

pojazdów (bezterminowe). Prawo jazdy zostało zwrócone 8 stycznia 2019 r. Zastępca Naczelnika Wydziału wyjaśnił, że 4 października 2018 r. Starostwo otrzymało badanie psychologiczne o istnieniu przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdami z 23 lipca 2018 r. Postępowanie w sprawie cofnięcia uprawnień w związku z otrzymaniem negatywnego orzeczenia zostało wszczęte w dniu 9 października 2018 r., które następnie zostało umorzone 23 października 2018 r. po otrzymaniu pozytywnego badania psychologicznego. Ponadto dodał, że kierujący poinformował, że kolejne badanie psychologiczne miało odbyć się w ciągu 3 miesięcy po uzyskaniu negatywnego orzeczenia. Wskazał, że kierowca spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do zwrotu prawa jazdy.

(akta kontroli tom II str. 405-435, tom III str. 55-107)

W jednej analizowanej sprawie po otrzymaniu prawomocnych wyroków sądu w sprawie zakazu prowadzenia pojazdów z 11 marca 2019 r. i 19 listopada 2019 r. nie wydano decyzji o cofnięciu uprawnień na podstawie art. 103 ust.1 pkt 5 ustawy o kierujących pojazdami. Kierujący wyrokiem sądu z 24 stycznia 2019 r. otrzymał zakaz prowadzenia pojazdów na 5 lat. Decyzją o cofnięciu uprawnień (4 kwietnia 2019 r.) zostały cofnięte kierującemu uprawnienia do kierowania pojazdami na okres 5 lat od 1 lutego 2019 r. W zawiadomieniu o wykonaniu środka karnego z 1 marca 2019 r. poinformowano kierującego, że po okresie zatrzymania prawa jazdy (od 1 lutego 2019 r. do 1 lutego 2024 r.) może ubiegać się o zwrot dokumentu. Następnie wyrokiem sądu z 11 marca 2019 r. orzeczono wobec tego samego kierującego zakaz prowadzenia pojazdów na 5 lat od chwili zwrotu prawa jazdy do Urzędu. W zawiadomieniu o wykonaniu środka karnego wpisano, że zatrzymanie liczy się od 19 marca 2019 r. (data uprawomocnienia wyroku), mimo faktu, że Urząd dysponował dokumentem od 22 listopada 2018 r. W zawiadomieniu o wykonaniu środka karnego z dnia 7 maja 2019 r. wpisano że po okresie zatrzymania od dnia 19 marca 2019 r. do 19 marca 2024 r. kierujący może ubiegać się o zwrot prawa jazdy. Ten sam kierujący wyrokiem z 6 listopada 2019 r. otrzymał zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 4 lat (wyrok był prawomocny od 14 listopada 2019). W zawiadomieniu z 13 grudnia 2019 r. poinformowano, że po okresie zatrzymania od 14 listopada 2019 r. do 14 listopada 2023 r. kierujący może ubiegać się o zwrot prawa jazdy. Pracownik Filii wyjaśnił, że po dwóch kolejnych orzeczonych zakazach przez sąd wyrokami z 11 marca 2019 r. i 6 listopada 2019 r., nie wydano decyzji o cofnięciu uprawnień, ponieważ zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa Departamentu Transportu Drogowego, przedstawionym w piśmie z maja 2017 r. nie było zasadne wydanie takiej decyzji.

(akta kontroli tom I str. 307-310, tom III str. 1-28)

Starosta w 28 przypadkach, pomimo tego, że zwrócił prawo jazdy kierującym, nie wydał decyzji o przywróceniu uprawnienia do kierowania pojazdami po ustaniu przyczyn, które spowodowały jego cofnięcie. Naczelnik Wydziału wyjaśnił, że w Starostwie były wydawane decyzje administracyjne o przywróceniu uprawnień po zaliczeniu egzaminu kontrolnego, dostarczeniu orzeczeń: lekarskiego lub psychologicznego stwierdzających brak przeciwwskazań do kierowania pojazdami w przypadkach, gdy z orzeczenia wynikały przeciwwskazania do prowadzenia pojazdów.

(akta kontroli tom I str. 491-498, 301, tom III str. 233-234)

W latach 2017-2020 (I półrocze) do Starostwa przekazano 4 prawa jazdy, wydane przez inne państwo, a kierujący pojazdem nie miał miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zostały terminowo przekazane do właściwego organu¹⁴.

---

¹⁴ Konsul Ukrainy mający siedzibę w Lublinie.

Wojewoda Lubelski w latach 2017-2020 (I półrocze) nie przeprowadzał w Starostwie kontroli w zakresie wykonywania zadań wynikających z ustawy o kierujących pojazdami.

(akta kontroli tom I str. 320-323, 502)

Z informacji uzyskanych od Dyrektora Departamentu Prawnego Centralnego Ośrodka Informatyki wynika, obecnie system informatyczny (SI) Kierowca, stosowany przez starostów, nie pozwala na pobieranie informacji z CEK. Starostwa jedynie zasilają CEK danymi bez możliwości ich pobrania. Informacje te są także zapisywane w bazach lokalnych. Starosta ma dostęp tylko do danych lokalnych wprowadzonych przez starostę w ramach danego starostwa.

(akta kontroli tom I str. 311-315)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Starosta w przypadku 9 kierujących, wobec których prawomocnym wyrokiem sądu został orzeczony zakaz prowadzenia pojazdów, nie wydał decyzji administracyjnej o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami, co było niezgodne z art. 103 ust. 1 pkt 4 ustawy o kierujących pojazdami.

Pracownik Starostwa upoważniony do wydawania decyzji wyjaśnił, że postępowano zgodnie ze stanowiskiem Ministra Infrastruktury z maja 2017 r., który poinstruował, że w przypadku gdy wyrok sądu wpływa po terminie otrzymanego zakazu nie powinno być wszczynane postępowania administracyjne oraz wydawana decyzja o cofnięciu uprawnień.

(akta kontroli, tom I str. 491-498, tom II str. 405-435)

Według art. 103 ust. 1 pkt 4 ustawy o kierujących pojazdami, Starosta wydaje decyzję administracyjną o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami w przypadku orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów. Zgodnie z art. 182 § 2 z dnia ustawy 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy¹⁵ organ, do którego przesłano orzeczenie zawierające zakaz prowadzenia pojazdów, zobowiązany jest cofnąć uprawnienia do ich prowadzenia w orzeczonym zakresie.

NIK zauważa, że po otrzymaniu prawomocnego wyroku sądu, sporządzane jest zawiadomienie o wykonaniu środka karnego, gdzie jest wskazywane na jaki okres zostały cofnięte uprawnienia. W analogicznych sprawach prowadzonych przez pracowników Wydziału wydawane były decyzje o cofnięciu uprawnień.

2. Starosta w dwóch przypadkach nie wydał decyzji administracyjnej o skierowaniu na kurs reedukacyjny, co było niezgodne z art. 99 ust. 1 pkt 5 ustawy o kierujących pojazdami.

Zastępca Naczelnika Wydziału wyjaśnił, że prawomocne wyroki Sądu zostały orzeczone w grudniu 2016 r.¹⁶, a przed 1 stycznia 2017 r. podstawą skierowania na kurs reedukacyjny była informacja uzyskana na podstawie teletransmisji z CEK, a faktycznie brak było możliwości skorzystania z takiej funkcjonalności systemu.

(akta kontroli tom I str. 316-319, 491-498, tom II str. 107-117, 405-435, tom III str. 191-215)

NIK zauważa, że w przypadku ww. kierujących wydane zostały skierowania na badania lekarskie i psychologiczne odpowiednio w styczniu 2017 r. i lutym 2018 r., czyli w sytuacji gdy podstawą kierowania na badania był prawomocny wyrok sądu. Według art. 99 ust. 1 pkt 5 ustawy o kierujących pojazdami, Starosta wydaje decyzję administracyjną o skierowaniu kierującego na kurs reedukacyjny w zakresie

¹⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 523.

¹⁶ Jeden wpłynął 16 grudnia 2016 r., a drugi 9 stycznia 2017 r.

problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii, jeżeli kierowca pojazdem w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu.

3. Starosta w 22 przypadkach nie wydał decyzji administracyjnych o zatrzymaniu prawa jazdy po niedostarczeniu zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego w zakresie problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii, co naruszało art. 102 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy o kierujących pojazdami. Decyzje o zatrzymaniu prawa jazdy zostały wydane dopiero po upływie terminu wyznaczonego na dostarczenie orzeczenia lekarskiego i psychologicznego. Zgodnie z art. 101 ust. 1 pkt 2 ustawy o kierujących pojazdami, osoba kierowana na kurs reedukacyjny jest zobowiązana do przedstawienia staroście zaświadczenia o ukończeniu kursu w terminie 6 tygodni od dnia doręczenia decyzji o skierowaniu.

Pracownik Filii wyjaśnił, że wydawano jedną decyzję o zatrzymaniu prawa jazdy po niedostarczeniu zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego oraz orzeczenia lekarskiego i psychologicznego, gdyż termin na ich wykonanie wynosi jeden miesiąc, a niespójność przepisów w zakresie terminu dostarczenia dokumentów, a tym samym wydanie jednej decyzji, nie powodowało większych konsekwencji dla osoby, której to dotyczyło.

Zgodnie z art. 102 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy o kierujących pojazdami, Starosta wydaje decyzję administracyjną o zatrzymaniu prawa jazdy, w przypadku gdy osoba posiadająca prawo jazdy, nie przedstawiła w wymaganym terminie zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego.

(akta kontroli tom I str. 491-498, tom II str. 71, 99-100, 118, 373-374, 394-404, tom III str. 1-28, 176-184, 305-318)

4. Starosta w ośmiu przypadkach nie wydał decyzji administracyjnej o zatrzymaniu prawa jazdy, pomimo nieprzedstawienia przez osoby posiadające prawo jazdy w wymaganym terminie zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego, co było niezgodne z art. 102 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy o kierujących pojazdami.

Pracownik odpowiedzialny za wydanie decyzji wyjaśnił, że w jednym przypadku zostało wszczęte postępowanie w sprawie zatrzymania prawa jazdy, w pozostałych przypadkach sprawy zostaną przeanalizowane w celu wszczęcia postępowania administracyjnego i wydania decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy.

Zgodnie z art. 101 ust. 1 pkt 2 ustawy o kierujących pojazdami osoba kierowana na kurs reedukacyjny przedstawienia staroście zaświadczenia o ukończeniu kursu w terminie 6 tygodni od dnia doręczenia decyzji o skierowaniu. Starosta wydaje decyzję administracyjną o zatrzymaniu prawa jazdy, w przypadku gdy osoba posiadająca prawo jazdy, nie przedstawiła w wymaganym terminie zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego.

(akta kontroli tom I str. 491-498, tom II str. 128-147, 148-192, 375-388, tom III 185-189, 215-225, 243-297)

5. Starosta w 50 przypadkach wydał decyzję o ponownym zatrzymaniu dokumentu prawa jazdy, z uwagi na fakt nieprzedstawienia orzeczenia lekarskiego i/lub psychologicznego, pomimo jego uprzedniego zatrzymania decyzją, z uwagi na nieprzedstawienie zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego.

Naczelnik Wydziału wyjaśnił, że decyzje o zatrzymaniu prawa jazdy w ww. sprawach były wydane zgodnie z art. 102 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy o kierujących pojazdami – w związku z niedostarczeniem przez kierowcę w terminie zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego, a także zgodnie z art. 102 ust. 3 lit. a i b – w przypadku niedostarczenia w terminie orzeczeń z kontrolnych badań: lekarskiego

i psychologicznego. Dodał, że decyzja o zatrzymaniu prawa jazdy nie jest decyzją wydaną w ramach uznania administracyjnego. Oznacza to, że w przypadku niedopełnienia przez kierowcę obowiązku wykonania badań i poddania się kursowi, Starosta jest obowiązany do wydania decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy. Ma ona bowiem charakter decyzji związanej, dlatego Starosta nie ma możliwości wyboru innego rozwiązania. Wydawanie w tym przypadku dwóch decyzji, uwarunkowane było rozbieżnym terminem na wykonanie nałożonego obowiązku – sześć tygodni w przypadku kursu oraz trzy miesiące w przypadku badań.

(akta kontroli, tom I str. 491-498, 303, tom II str. 230-253, 280-303, 322-371, tom III str. 226-232)

NIK zauważa, że zgodnie z orzecnictwem sądów administracyjnych¹⁷ prowadzenie trzech oddzielnych postępowań w granicach tej samej sprawy, wyznaczonej dyspozycją art. 102 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami i to tożsamej zarówno podmiotowo (w stosunku do tej samej osoby), jak i przedmiotowo (w kierunku zatrzymania tego samego dokumentu prawa jazdy), jest niedopuszczalne.

6. Starosta w jednym przypadku dokonał zwrotu prawa jazdy osobie, która nie przedstawiła zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego. Zaświadczenie o ukończeniu kursu przedstawiono 19 grudnia 2017 r., a zwrotu prawa jazdy dokonano 27 listopada 2017 r. Decyzja o skierowaniu na kurs reedukacyjny w zakresie problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii została wydana 14 listopada 2017 r., doręczona 17 listopada 2017 r., do 29 grudnia 2017 r. kierujący był zobowiązany dostarczyć zaświadczenie o ukończeniu kursu reedukacyjnego.

Zastępca Naczelnika Wydziału wyjaśnił, że przedwcześnie wydano dokument prawa jazdy, nie mniej jednak zaświadczenie o ukończeniu kursu reedukacyjnego zostało przez kierowcę wykonane i doręczone w terminie wyznaczonym decyzją o skierowaniu. W przypadku niedoręczenia wymaganego zaświadczenia wydana zostałaby - po upływie określonego w decyzji o skierowaniu na kurs reedukacyjny - decyzja o zatrzymaniu prawa jazdy.

(akta kontroli tom I str. 491-498, tom II str. 254-279)

Zgodnie z art. 101 ust. 1 pkt. 2 ustawy o kierujących pojazdami, osoba kierowana na kurs reedukacyjny zobowiązana jest do przedstawienia staroście zaświadczenia o ukończeniu kursu w terminie 6 tygodni od dnia doręczenia decyzji o skierowaniu.

7. Starosta w ośmiu przypadkach skierował kierujących mających orzeczone dożywotni zakaz prowadzenia pojazdów na kurs reedukacyjny na podstawie art. 99 ust. 1 pkt 5 ustawy o kierujących pojazdami.

Zastępca Naczelnika wyjaśnił, że decyzje o skierowaniu na kurs reedukacyjny wydawane kierującym, którzy mieli orzeczone zakaz prowadzenia pojazdów z powodu kierowania pod wpływem alkoholu wydawano także w przypadku wyroków dożywotnich. Orzeczone zakaz prowadzenia pojazdów także dożywotni na wniosek skazanego, może zostać skrócony a kierowca może ubiegać się o zwrot prawa jazdy. Powyższa sytuacja jest podstawą do rozważenia skierowania takiej osoby na kurs reedukacyjny. Jeżeli kierowca nie będzie ubiegał się o odzyskanie prawa jazdy wykonanie kursu reedukacyjnego nie wnosi dla danej osoby żadnych innych konsekwencji, jak zatrzymanie prawa jazdy, które i tak jest dożywotnio zatrzymane.

(akta kontroli tom I str. 491-498, 318, tom II str. 216-229, tom III str. 29-54)

NIK zauważa, że zostały wydane decyzje w stosunku do osób, które nie były kierowcami w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy o kierujących pojazdami w zw. z art. 2

¹⁷ Np. wyrok Sądu Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 30 kwietnia 2019 r. II SA/Op 21/19.

pkt 21 Prawa o ruchu drogowym, gdyż kierowca to osoba uprawniona do kierowania pojazdem silnikowym lub motorowerem.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt. 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Wydawanie decyzji administracyjnych o cofnięciu uprawnień kierującym wobec, których prawomocnym wyrokiem sądu został orzeczony zakaz prowadzenia pojazdów.
2. Wydawanie decyzji administracyjnych o skierowaniu na kurs reedukacyjny, w przypadkach określonych w art. 99 ust. 1 pkt. 5 ustawy o kierujących pojazdami.
3. Wydawanie decyzji administracyjnych o zatrzymaniu prawa jazdy zgodnie z art. 102 ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy o kierujących pojazdami.
4. Niewydawanie decyzji administracyjnej o ponownym zatrzymaniu dokumentu prawa jazdy, w sytuacji, gdy na podstawie wcześniejszej decyzji dany dokument został zatrzymany.
5. Dokonywanie zwrotu dokumentu prawa jazdy kierującym, po przedstawieniu zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego.
6. Niekierowanie na kurs reedukacyjny osób niebędących kierowcami.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 23 grudnia 2020 r.

Kontroler
Anna Gąsior
Starszy inspektor kontroli państwowej

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
podpis

.....
podpis